

Skogsstyrelsens yttrande på betänkandet Fossilfrihet på väg

Sammantaget anser Skogsstyrelsen att ambitionen i betänkandet är hög och att Sverige har stora möjligheter att bli ett föregångsland för omställning av transportsektorn och nå en energiförsörjning utan nettoutsläpp. Initiativ inom EU skapar en större europeisk marknad för klimatvänlig teknologi och kan hålla nere kostnaderna för teknikutveckling. Det finns därför skäl att se över den EU-lagstiftning som begränsar flera av utredningens förslag.

Skogsnäringen har potential att leverera mer biodrivmedel än vad som görs idag, inklusive från grot, stubbar och skogsindustrins restprodukter. För att detta ska bli möjligt krävs dock bättre lönsamhet. Utredningen pekar ut flera intressanta styrmedel som bör vara möjliga att införa snarast och visar också var vidare utredning behövs. Sammantaget visar utredningen hur stora steg kan tas i rätt riktning och hur skogen kan spela en nyckelroll i att minska vårt samhälles klimatpåverkan.

I stort stödjer Skogsstyrelsen utredningens förslag och slutsatser, med undantag för utredningens förslag om prispremier för biodrivmedel från vissa råvaror. Skogsstyrelsen har bedömt förslagen utifrån deras möjlighet att medverka till en kostnadseffektiv klimatpolitik som tar tillvara skogens potential att bidra till att minska de totala utsläppen av växthusgaser. Tre viktiga principer för en sådan bedömning är att förorenaren ska betala för negativ miljöpåverkan, att styrmedel är teknikneutrala och att styrningen baseras på växthusgasprestanda. Långsiktiga, ambitiösa regelverk är nödvändiga för att skapa förtroende hos företag att våga satsa på de investeringar som krävs. En utvecklad beskrivning av Skogsstyrelsens ställningstagande följer nedan.

Generella styrmedel - koldioxidskatt

Skogsstyrelsen förordar att generella, sektorsövergripande styrmedel såsom koldioxidskatt används i sektorer utanför den handlande sektorn (EU ETS) för att styra mot kostnadseffektiva, teknikneutrala åtgärder som åstadkommer minskade utsläpp av växthusgaser där kostnaden är som lägst. För att denna styrning ska vara möjlig bör nivån på koldioxidskatten så långt som möjligt vara densamma för alla sektorer, även för de areella näringarna.

Skogsstyrelsen stödjer dock utredningens bedömning att koldioxidskatten skulle behöva höjas till en mycket hög nivå om styrmedlet ensamt ska åstadkomma en omställning av transportsektorn, och kompletterande styrmedel är därför nödvändiga. Skogsstyrelsen anser dock att

koldioxidskatten har ytterligare potential att styra mot klimateffektiva åtgärder och stödjer förslaget att utreda en höjning av koldioxidskatten.

Koldioxidskatten bör beläggas på det fossila kolet. Kol från hållbart producerad förnyelsebar biomassa bör däremot helt undantas från koldioxidskatt. Skogsstyrelsen anser därför att beskattningen av ren eller högblandad HVO bör vara likvärdig andra rena och höginblandade biodrivmedel.

Kilometerskatt med restitution för tunga fordon på väg

Skogsstyrelsen är positiv till förslaget att utreda en kilometerskatt för tunga fordon. Kilometerskatt kan spela en viktig roll för att komplettera andra styrmedel i att internalisera de negativa miljöeffekterna trafiken ger upphov till för samhället som inte beaktas i full utsträckning av marknadens aktörer.

Till skillnad från många andra näringar i Sverige har skogsindustrin en hög transportkostnadsandel. Den är därmed förhållandevis känslig för ökade transportkostnader. Skogsindustrin verkar dessutom till stor del på en internationell konkurrensutsatt marknad där priserna är relativt givna. Kostnaden för kilometerskatten måste därför troligen bäras av produktionsledet vilket innebär att vinsterna minskar och produktionen riskerar att falla bland företag med låga marginaler. Ökade transportkostnader kan komma att övervältras på tidigare led i produktionskedjan beroende på den relativa marknadsmakten hos aktörerna. Skogsägarna kan därmed möta fallande virkespriser. Men med tanke på den eventuella produktionshämmande effekt kilometerskatt kan ge är det positivt att utredningen föreslår att fortsatt utredning av kilometerskatt beaktar restitution för del av den inbetalda skatten på dieselbränsle.

Styrmedel för energieffektivare lätta fordon - Information om koldioxidutsläpp och energianvändning för lätta fordon

Skogsstyrelsen är positiv till förslaget till att införa ett obligatoriskt märkningssystem för bilars koldioxidutsläpp och anser att Konsumentverkets förslag som liknar märkningen av vitvaror är en god grund för detta. Skogsstyrelsen noterar att utredningen anser att märkningen bör baseras på energianvändning och inte på utsläpp av växthusgaser, men att det teoretiskt är möjligt att redovisa ett koldioxidutsläpp som tar hänsyn till att biodrivmedel ingår i ett kretslopp och ger en lägre påverkan än de fossila bränslena. Hur denna information presenteras är mycket viktigt för att konsumenten ska kunna göra ett informerat beslut. Det bör noga utredas hur ett sådant märkningssystem kan ta hänsyn till att biobränslen från skogen är förnyelsebara och utgörs av restprodukter som medför mycket låga utsläpp av växthusgaser.

Styrmedel för ökat nyttjande av biodrivmedel

Utredningen slår fast att kvotplikten på ett kostnadseffektivt och snabbt sätt kan öka andelen förnybara drivmedel. Skogsstyrelsen välkomnar därför förslaget att höja nivån för inblandning i bensin och diesel före år 2020. Skogsstyrelsen stödjer även de förändringar som föreslås efter 2020, inklusive inkludering av höginblandade biodrivmedel. Skogsstyrelsen välkomnar även förslaget att övergå från en volymbaserad kvotplikt till en kvotplikt baserad på

minskning av växthusgaser, eftersom de drivmedel med högre växthusgasminskning då premieras. Specifika kvoter för särskilt anvisade biodrivmedel bör kunna slopas så att detaljstyrningen för vilka råvaror som ska användas försvinner. En handel av kvotpliktiga volymer eller biodrivmedelscertifikat är ett intressant sätt att skapa flexibilitet som bör utredas vidare.

Prispremier för biodrivmedel från vissa råvaror

Skogsstyrelsen anser att förslaget om prispremiemodellen har presenterats mycket översiktligt. Skogsstyrelsen ser flera tveksamheter med förslaget såsom dess brist på teknikneutralitet, att råvaror ska uteslutas istället för att se till slutprodukters växthusgasprestanda, att systemet särbehandlar produktion baserat på ursprungsland, att systemet eventuellt inte är förenligt med statsstödsbestämmelserna etc.

Ökad transporteffektivitet och minskat behov av transporter – Längre och tyngre lastbilar

Skogsstyrelsen stödjer förslaget att möjliggöra för längre och tyngre lastbilar i lämpliga delar av vägnätet. Försök av SkogsForsk med 30 meter långa timmertransportbilar istället för 24 meter, som lastar 60 istället för 40 ton, visar på minskade utsläpp av växthusgaser och minskade transportkostnader. Liknande teknik för grotttransporter bör öka arealen där grotuttag är lönsamt vilket ökar utbudet på råvara för produktion av biodrivmedel.